

חוברת לימודים שבועית



פרשת אחרי-קדושים

כתה ז'
תשע"ח

תורת ה' תמימה

תלמוד תורה
**משיבת
נפש**

קרית ישמח משה
גני תקווה

נערך ע"י הרב דוד ויג

פניני הפרשה

פרשת אזורי מות

"וַתֵּן אֱהָרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּזֻלֹת"

חז"ל אומרים שהגורל שעשה הכהן הגדול על שני השעירים, לא היה סתמי, אלא היה מכוון משמים. בשנים בהם היה שמעון הצדיק כהן גדול, יצא ביד ימינו של הכהן הגורל לה'. בארבעים השנים האחרונות לבית המקדש, עלה תמיד בגורל השעיר לה' ביד שמאל. אין מקרה סתמי בעולם. הכל מכוון מהשי"ת. למרות שהוא מנהיג את העולם בצורה טבעית כביכול, כמו 'גורל' במקרה שלנו. פריז, ידועה כעיר הבירה לאומנות. מתרכזים בה מיטב הציירים והאומנים בעולם. פעם החליטה גלריית ציור גדולה בפריז לערוך תחרות ציורים, והציור המיוחד מכולם יזכה בפרס. נושא הציור היה: סידור פרות על אדן חלון. כל צייר יכול לבחור איזה פרות שהוא רוצה, איזה כלי, מה הנוף שישתקף מהחלון וכו', הכל כיד הדמיון הטובה עליו. שקדו הציירים על תמונתם. הזוכה יזכה בכבוד והוקרה, שהם חשובים יותר מן הפרס. ביום הפתיחה נאספו המוטי אנשים לחזות בציורים המפוארים. ראש וועדת המבקרים פתח את התערוכה, והנשימה נעצרה. כה מגוונים היו, ומרשימים. אלו פרות נאים, ערוכים בטוב טעם ודעת על אדני חלונות מעוצבים, בצל וילונות. מדהים. כל תמונה ראויה לפרס בפני עצמה. אך פרס ראשון יש רק אחד. לפתע חדרה ציפור בעד האשנב הפתוח, וצללה אל אחד הציורים לנקב את הענבים. אך מקורה נתקע בבר. החליטה הציפור לעוף דרך החלון הפתוח אל הרחוב הנשקף ממול, ושוב נתקלה במסך הבר, טפפה בכנפיה והתעופפה מבולבלת.

החליטו כולם פה אחד שזה הציור הנבחר. ככל שהציור נראה טבעי יותר, עד כדי שטעתה הציפור, הוא גם אומנותי יותר, והצייר הוא הגדול ביותר. השי"ת מנהיג את העולם כביכול בדרך הטבע, אך הוא מנהיג את העולם כולו וגם הגורל שנראה הדבר הכי טבעי - נתון בידינו, ככל שנראה לנו טבעי יותר, זה גם אומנותי יותר.

פניני הפרשה

"ושמרתם את זוֹקוֹתַי ואת משפְּטַי... וזזי בהם"

יש הבדל עצום בין עם ישראל לגויים. גוי מקיים את חוקי תורתו על פי הבנתו ורצונו. יהודי, המצוות הם כל חייו, ואיננו יכול להתנהג אחרת. הרוסים כבשו את ליטא, ואת כל צמרת הממשל הליטאי הגלו לסיביר. שם הם עבדו בפרך יחד עם קבוצת בחורי ישיבה, שהוגלו בשל 'עוון' לימוד תורה. תפקידם היה לכרות עצים בערבות סיביר הקפואה, ולחתוך אותם לחתיכות קטנות, שיוכלו לשמש לכל מיני צרכים. במשך היום עבדו בקור הנורא, כשהם לבושים מספר שכבות של בגדים בלויים. מלבד הפסקה בת עשרים דקות בצהריים, בה קיבלו צלחת 'מרק' הם, שלא היה אלא מים חמים וקצת ירקות. בחורי הישיבה נזהרו ממאכלות אסורות, ולא אכלו את המרק, אלא חיממו את ידיהם הקפואות במים החמים. בסיום יום העבודה היו על הרצפה ערמות של כפיסי עצים. למחרת, היה זה שבת קודש, הביאו עגלות, הם חנו בפאתי היער, ועל האסירים היה להביא את העצים ולהעמיס אותם על העגלות. אנשי ממשלת ליטא עבדו כל אחד לעצמו. הם לקחו כמה עצים, צעדו עד העגלה, הטילו לתוכה את העצים, וחזרו לאט ליער להביא עוד. בחורי הישיבה נעמדו בשורה מהיער עד העגלה, הראשון לקח חתיכה עץ, העביר אותה לזה שליידו, והחבר לעומד לידו, וכך הגיעו העצים במהירות עד העגלות. הערמה של הבחורים התרוקנה במהירות, בעוד הערמה של הליטאים כמעט לא התקדמה. הליטאים התרגזו על בחורי הישיבה על עבודתם הנמרצת, שר המשפטים הליטאי בכבודו ובעצמו בא אל בחורי הישיבה בתלונה: מדוע אתם עובדים בכזו מהירות. והמפקד הרוסי בא לשמוע את התשובה: 'אנחנו פטריוטים. עובדים למען אבא סטלין ואמא רוסיה...'. המפקדים הרוסים שיבחו אותם, ונתנו להם מנה לחם כפולה על העבודה היעילה. היה להם לחם משנה לכבוד שבת, ומחר יהיה להם יום מנוחה. באמצע הלילה פילחה צעקה את הצריף: המכנסים שלי, היכן המכנסים שלי... הצועק היה שר החינוך הליטאי, שגילה כי מישהו גנב ממנו את זוגות המכנסים שהוא לובש בשעות העבודה.

פניני הפרשה

למעשה זה כמעט גזר דין מוות בסיביר. נשאר לו רק זוג מכנסים אחד שלבוש בהם, ובחוזך לא שייך להיות עם זוג אחד. מה עושים? שר החינוך ניגש אל אחד הבחורים: ליהודים יש שכל, הוא אמר, תגלה מי הגנב.

הבחור חשב, והבין שמי שגנב צריך להשתמש בהם במחנה, הרי להוציא אותם החוצה אי אפשר. מי יכול לקנות חמש זוגות מכנסים ולשלם עליהם? רק אחד. מחלק האוכל. הוא יכול לשלם באוכל... הבחור ניגש אליו, ושאל אותו: מה תעשה עם 5 זוגות מכנסים? -אה, אתה כבר יודע, הוא ענה, הוא סיפר לך? אני צריך סחבות במטבח בשביל להחזיק את הסירים החמים. - וכמה שילמת לו על זה? שאל הבחור. - הוא ביקש שכאשר אני יחלק את המרק, אני יתן לו מהשכבה הסמיכה של הירקות בסיר, לא מהמים שלמעלה. עונה המחלק. - ושאלה אחרונה: המכנסים עוד שלמים? - לא. הם כבר חתוכות.

לבחור נשאר דבר אחד לגלות: מי הוא הגנב. זה לא היה בעיני, הוא עמד והביט מי מקבל בכוונה מרק סמיק. היה זה שר המשפטים לשעבר. הבחור חוזר לשר החינוך, ומספר לי מי הגנב, ושכבר אין מה לעשות, כי המכנסים גזורות. אבל מה אני יעשה. בוכה שר החינוך. - תציע לו שאתה לא תעשה מזה עסק אם יסכים לבא אלי לבוררות. ענה הבחור. מהר הם הגיעו. פסק הדין היה: על שר המשפטים לתת לשר החינוך את המרק הסמיק שיקבל מהמחלק... שר החינוך יצא מרוצה. ואז אומר הבחור לשר המשפטים: אנחנו יהודים. אתמול שאלת אותי מדוע אנו עובדים קשה. הסיבה היתה כי אסור לחלל שבת, לכן לא רצינו לטלטל 4 אמות את הקרשים, והעברנו אותם אחד לשני. אבל איך יתכן שאתה, שר המשפטים, שהיה אחראי על כל השופטים והמשפטים בליטא, יגנוב?? שר המשפטים הגוי מושך בכתפיו: אני לא מבין, הוא אומר, האם מורה להנדסה צריך להיות משולש? לימדתי משפטים, כי זה היה המעמד שלי. אבל האם לכן אסור לי לגנוב?? ראש של גוי. אבל יהודי - וחי בהם!

"אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאֱלֹהִים וְזִי בָהֶם".

מהמילים "וחי בהם" אנו לומדים שאם חלילה יש מצב של פיקוח נפש, מותר לעבור על מצוה מהתורה (חוזר משלש עברות). סיפור נורא שקרא בלונדון בתקופת מלחמת העולם השנייה,

פניני הפרשה

מלמד אותנו משהו נורא. היה זה כאשר דם ישראל נשפך באירופה כמים, היהודים הושלכו לגטאות, למחנות ההשמדה ולמשרפות. קמו אז כמה ארגונים שניסו בכל יכולתם להציל ילדים יהודים, ולהעביר אותם למקום מבטחים. רבים מהילדים הגיעו לאנגליה, ושם נקלטו ע"י ארגונים שונים שארגנו עבורם אוכל בגדים ומקום לחיות. היה ארגון של שומרי תורה ומצוות, בראשות הרב של לונדון, והיו כאלו שלצערנו לא שמרו, היו גם ארגוני גויים שעסקו בפרדי להשיג את סכומי הכסף הענקיים להחזיק את הילדים הללו, אספו כספים רבים. אך המצב הפלפלי באנגליה היה גרוע מאוד, המטוסים הגרמניים הפעיעו את לונדון, לאנשים לא היה עבודה, רבים מהאנשים שלפני המלחמה היו עשירים, הפכו במלחמה לעניים, ואיך אפשר להחזיק כן את הילדים הניצולים? בביתו של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי, רבה של לונדון בימים ההם, התאספו כמה עסקנים לדון במצב, והם דיווחו על המצב לרבי: 'רבי, אין לנו מה לעשות, אין לנו שום אפשרות להחזיק את הילדים יותר, ממש אין לנו פרוטה אחת. אין לנו ברירה אלא להעביר את הילדים למסגרת אחרת. שם לפחות הם לא ימותו ברעב...' כך אמרו העסקנים. האם פניתם לכל מי שיכול לעזור? שאל אותם הרב. פנינו לכל מי שהיה שייך. אין לנו יותר מה לעשות... תוך כדי הדברים, נזפרו היושבים שם, שיש עוד אדם אחד, עשיר גדול, שאמנם אינו שומר תורה ומצוות, אך ביום כיפור הוא בא לבית הכנסת להגיד קדיש. אליו הם עדין לא פנו. מיד חייג הרב לביתו של העשיר, וקבע עמו פגישה דחופה. אני בא אליך בענין הצלת נפשות, אומר הרב לעשיר. הוא סיפר לו בהרחבה על ארגון החסד, על הילדים המתחנכים בו, ועל הצלת הנפשות שהעסקנים עושים. אני תומך מאוד בענין הצלת נפשות, אומר העשיר. אני עוזר בלי סוף להביא ילדים מגרמניה ופולין לאנגליה. אבל היכן הם ילמדו? זה לא מעניין אותי, וזה לא נקרא 'הצלת נפשות', אומר העשיר. אנחנו יודעים, אומר לו הרב, שילד יהודי שלא מתחנך בדרך התורה, זה ממש פיקוח נפש!!! בשום ארגון לא דואגים שהילדים יתחנכו בדרך התורה, רק אצלנו דואגים לכך בכל הכח. אנא, מתחנך הרב, אני אומר לך שזה ממש פיקוח נפש... במחילה, אל תסחף הרב, אני יודע בדיוק מה הפירוש הצלת נפשות... עונה העשיר, וקם ממקומו. הראיון תם ונשלם, והרב יצא בידיים רקות.

ליל שבת, השעה 11 בלילה, ובבית העשיר הטלפון צלצל. העשיר, שלא שמר תורה ומצוות,

פניני הפרשה

זוהי היתה אצלו כיום חול, ניגש לטלפון והרים את השפופרת: הלו? הוא אמר, מהצד השני היה קול מופר: מדבר פאן הרב אברמסקי, רבה של לונדון, אני מצלצל אליך בליל שבת קודש, פי פיקוח נפש דוחה שבת, וחינוך ילדים לתורה ומצוות הוא ממש פיקוח נפש. האם זו הוכחה מספיקה שתבין שמדובר ממש בהצלת נפשות???

העשיר היה המום: 'כמה כסף דרוש לרבי הוא שאל, הרב ענה לו סכום כסף עצום, והוא ניתק את השיחה. במוצאי שבת הגיע העשיר עם כל הסכום לרב...
כך נפסקה ההלכה בשולחן ערוך: "כמו שמחללים שבת על הצלת נפשות, כך מחללים שבת על הצלת נפשות רוחניות. שנאמר: "ושמרתם את חוקתי... וחי בהם".

פרשת קדושים

"ואהבת לרעך כמוך".

מצוה זו של התורה, נגעת לכל אחת ואחת מאתנו, בכל רגע שהוא. לאהוב כל אדם מישראל, בדיוק כמו שאנחנו אוהבים את עצמנו. ברור שקשה לקיים אותה, אבל אנחנו חייבים לקיים אותה, כי התורה ציוותה עלינו לקיים אותה. נספר לכם השבוע סיפור ידוע, שמלמד אותנו מהי ידידות אמת.

שני ידידים בלב ונפש חיו בעולם. כל אחד מהם אהב את חברו ממש כמו שהוא אהב את עצמו. אפילו את החיים שלו הוא היה מוכן להקריב למען חברו. יום אחד, נתפש אחד מהם ע"י המשטרה, שטענה שהוא עשה פשע חמור מאוד. זה לא היה נכון, אבל המשטרה חשבה שהוא הפושע, ולכן העמידה אותו למשפט. בית המשפט קיבל את דעת השוטרים, וגזרו את דינו למוות בתליה בכיכר העיר. למען ישמעו ויראו כולם מה גזר דינו של פושע, ולא יעשו עוד פשעים. לא עזרו התחנונים וההסברים שלו ושל החבר שהוא בכלל לא עשה את הפשע. גזר הדין ניתן, וגם נקבע שבעוד שלשה ימים יקיימו את גזר הדין.

ה'פושע' פנה לשופט, וביקש ממנו שמכיון שגזר הדין יהיה בעוד שלשה ימים, שיתירו לו לנסוע הביתה להיפרד מאשתו וילדיו. הוא התחייב לשופט שהוא יחזור בזמן, ולא יברח.

פניני הפרשה

השופט התחיל לצחוק: מתי שמענו שפושע כמוך חוזר חזרה כדי שיהרגו אותנו, הרי זה ברור שתברח, ומדוע שאני יאמין שתחזור? הידיד השני פנה מיד לשופט ואמר לו: אדוני השופט, בקשה לי אליך, אני מסכים לשבת בכלא במקום החבר שלי, הוא יסע לביתו ויחזור. והיה אם הוא לא יחזור, יתלו אותי במקומו! אני ערב בעדו! השופט שקל את הדברים, והסכים. הוא הודע לשניהם: בעוד שלשה ימים בשעה 12 בצהרים אנחנו תולים. אם הנאשם יחזור, יתלו אותו, ואם הוא לא יחזור, נתלה את החבר! לא נחכה אפילו רגע אחד מיותר. האם זה ברור לשניכם? שני הידידים הסכימו מיד. הנאשם נסע במהירות לביתו, נפרד מאשתו וילדיו, ומהר חזר חזרה. אך מה לעשות שבגלל הדרך הארוכה וכל מיני עיכובים בדרך, עברו הימים, הגיע היום השלישי, והוא עדיין לא הגיע לבית הכלא...

ובכלא מתכוננים לתליה. בכיכר העיר מקימים במה גבוהה, ועליה עמוד גבוה שלראשו קשור חבל תליה. ביום השלישי, רבים מבני העיר הגיעו לראות איך תולים את הפושע. השופט כמוכן צוחק על הידיד היושב בכלא על שהוא האמין לחברו שיחזור כדי שיתלו אותו, היה ברור שהוא בכלל לא מתכוון לחזור, אך זוהי בעיה שלך שהסכמת להיות ערב בעדו – הוא אומר לידיד. ובכיכר העיר ממתינים אלפי אנשים, והנה שיירת המשטרה, ובראשה השופט, השוטרים האוחזים בנאשם והתליין מגיעים. הידיד עומד זקוף. הוא משוכנע בכל ליבו, שרק תקלה גרמה שידידו לא יחזור. ברור לו שידידו לא יסכים בשום אופן שהוא ימות במקומו. אך מה לעשות שהוא לא הגיע... התליין כבר העמיד את החבר ליד עמוד התליה, הוא שם את החבל על הצוואר שלו, וכמעט משך את החבל. השעה הייתה 12 ועשר דקות. לפתע...

סוס אביר נראה דוהר ועליו יושב אדם הצועק בקול רם: המתינו... המתינו... הנה הגעתי... החבר הגיע ברגע האחרון ממש. השופט לא מבין מה קרא, הוא משוגע??? הוא חוזר??? הוא לא ברח??? אך אין מה לעשות, הוא מצווה על התליין להוריד את החבל, ולהניח אותו על הצוואר של הנאשם האמיתי. הקהל עומד המום. לפתע נשמע קולו הצלול של החבר העומד ליד חבל התליה: לא! אינני מסכים לזוז מכאן. סיכמנו שאם עד השעה 12 הוא לא חוזר, תולים אותי במקומו. השעה 12 עברה, עליכם לתלות אותי!

השופט לא מצליח להבין מה קורה, והנאשם מתנגד. אני הנאשם, אותי צריך לתלות, ולא את

פניני הפרשה

ידידי הטוב. מה פתאום שיתלו אותנו במקומי. נכון שאחרתי, אז מה, לכן צריך לתלות אותנו במקומי? רק אותי צריך לתלות! השופט לא יודע מה עושים. מעולם הוא לא ראה דבר כזה. שני אנשים רבים, כל אחד מהם טוען שצריך לתלות אותו, העיקר שלא יתלו את חברו. מה עושים במצב כזה? והוא מחליט: אני לא פוסק בדין הזה. עלי להעביר את המשפט למלך. המלך שמע מהשופט מה קרא, הוא שמע את טענות שני הידידים, ומיד פסק: ברור לי, ששני ידידים טובים כאלו, לא עשו כלל את הפשע. זוהי סתם עלילה שהעלילו על אחד מהם. לא יתלו אף אחד, אבל בתנאי, בתנאי שיצרפו אותי כידיד שלישי בידידות האמיצה שביניהם... זוהי ידידות אמת.

מצוה מפרשת קדושים

מתלמוד תורה קרית הרצוג בני ברק

כל הזכויות שמורות

פרשה זו נאמרה בהקהל ויש בה המשלים ואתת מצוות. 13 מצוות עשה ו- 38 מצוות לא מעשה

התורה התחילה בפרשה זו ענין קדושת ישראל כמו שאמר קודם קבלת התורה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. כך בפרשה זו נרמזו עשרת הדברות, כדאמר רבי לוי (ויק"ר). הקדים הקדושה לזבב עליהם המצוות לומר שעל ידיהם יזכו למעלת הקדושה ולא תאמר שהקדושה מילתא זוטרתא היא כי קדוש אני. הקטן בעיניכם לרמות הצורה ליוצר כביכול. וכלי יקר. פסוק: כמה גדול כחה של מילה טובה "מחמאה" במקום

אפשר אולי להוסיף לפרושו של הכלי יקר, ביון שיש בפרשה זו כל כן הרבה מצוות, ראה הקדוש ברון הוא להקדים מחמאה טובה לכלל ישראל, שהרי ביכלתכם להיות במעלת הקדושה שתידמו ליוצרכם על כן קימו מצוות אלו.

מפעל הניר וההדפסה של רבי בעריש היה מפרסם בקרב בני הקהלה הלונדוני בגלל יושרו המפלג והעבודה המדיקת, ובעקר העמידה בלוח הזמנים. אצל רבי בעריש מילה היתה מילה. אם היתה תקלה למשל שמכונת הדפוס התקלקלה היו מדפיסים אצל חברה אחרת או יושבים במפעל כל הלילה ומעצבים ומדפיסים מחדש כדי שהמזמין יקבל את ההזמנה בזמן. אותו יום תיק העור של רבי בעריש תפח במאה אלף לירות שטרלינג במזמן. הלקוח שם מזמן על השלחן כדי לקבל את הסחורה במהירות האפשרית.

אחר חתימת החוזה מהר רבי בעריש להזמין את הניר המשבח "כרומו" בכמות הנדרשת, והחומרים הנלוים ויצא אל מכונתו הנמצאת בקומה - שלש, בחניון לסכם את שלב ההפקה

פניני הפרשה

עם המפיץ. לבו היה טוב עליו, הוא פזם לעצמו נגון עליו ומחכה שהמעלית תעצר. ויצא בזריזות לקראת מכוניתו המוכספת. ואז... מאן שהוא צמחו שלושה כושים כל אחד בגבה שנים וחצי מטר בהיקף של עמוד בטון של בנגן רחב - מקורזלי שיער כשהם חוסמים בגופם את המעבר. עסקת הענק שזה עתה נחתמה, השטרות שבתיק העור, ילדיו היקרים המחפיים לו בבית. העסק המצליח שלו הכל התערבל לו במוחו טשטש את ראיתו, הקפיא את דמו. המבט האכזר, האטום, וצמא הדם שעמד בעיניהם הפחות הודיע ברורות מה פונתם של אלו.

לבו הלם בפראות, פניו טהורת המבע של מרדכי'לה תינוקו שעדין לא מלאו לו חדש ימים עמדו מול עיניו, דקרו את לבו האם יסתפקו הערלים בכספו ויניחו לו האם יצא מידיהם חי. "יור מאני דזוי" [את הכסף יהודי!] חתף קולו הקר והנקשה של אחד מהשלושה, כנראה מנהיג הכנופיה. "את כל הכסף! חזר והכריז בעצמה.

שני האחרים לא פצו את פיהם והסתפקו במבט מזרח אימה בתוספת תנועה חדה לעבר הצוואר, תנועה שאינה משתמעת לשתי פנים.

פתאום הוא שומע קול דומה לקולו, הפונה אל כושי ענק המודות אדוני הנכבדו, אתה נראה לי אדם אינטליגנטי ונבון מאד. אני מרגיש בך שאתה אדם טוב ובעל נימוסים. אולי תסביר לי לשם מה אתה זקוק לכסף שלי?

הדמות המקורזלת נראתה מופתעת מעצם השאלה נראה כי תגובה כזו הוא לא קבל בשנות עבודתו... כסף... כסף אני צריך יהודי, בשביל לקנות משקאות וסמים. זה עולה כסף, הרבה כסף.

כמה זה עולה? המשיך איש העסקים היהודי להתעניין. חמש לירות שטרלינג, ענה ראש החבורה כשהוא מביט בתדהמה הולכת וגוברת ביהודי שמולו.

הנה לך עשר שטרלינג אמר רבי בעריש בעודו שולף מכיסו מקטרונו שטר חום פתמתם קח כפול ממה שאתה צריך ותקנה לך.

הנס העצמתי התרחש מול עיניו הפעורות, הכושי הענק הושיט יד מגשמת ונטל את השטר המושט לעברו ביד נרעדת לחש משהו לחבריו והם סבו על עקבותיהם ונעלמו כשהם מותירים את רבי בעריש ההמום החור והרועד בכל גופו, כשתיק העור שחבוק בזרועו מכיל מאה אלף לירות שטרלינג.

ביום המחרת רבי בעריש נוהג במכונית הפאר שלו בכבישיה הסואנים של לונדון רבתי ממהר לתפלת מנחה באזור החרדי שבסטמפורד היל הגדולה. החנה את רכבו שלף את סדורו

פניני הפרשה

שְׁהִיָּה מִנַּח בְּתֵא הַנֶּהֱגָה בְּאִפְנֵי קְבוּעַ הַתְּרוּמִים מִמִּקְוָמוֹ, וְאָז...קָפָא עַל עוֹמְדוֹ לִיד שְׁעַר הַבְּנַיִן עִמָּד לֹא אַחַר מֵאֲשֶׁר הַכּוּשִׁי הָאִימָתָנִי מֵאֲתָמוּל.

בְּבֵת אַחַת שֶׁב הַפְּחַד הַנּוֹרָא מִלִּיל אָמַשׁ וְלִפְתֹּת אוֹתוֹ בְּעֵבֶת אִימָתָנִית, וְשָׂאֵל אֶת עֲצֵמוֹ; לְחֹזֵר לָרֶכֶב וּלְנִסּוֹת לְבָרַח בְּנִהְיָה מִהִירָה? לְנִסּוֹת לְחֻמֶּק וּלְהִתְעַרֵּב בֵּין הַמִּתְפַּלְלִים ? רָגַע קֶצֶר שֶׁל הַתְּלַבְּטוֹת וּכְבָר הַכּוּשִׁי מוֹלוֹ מִחִיָּה חִיוָּה הַחוּשֶׁף שְׁנֵי טוּרֵי שְׁנַיִם צְחוֹת בְּשִׁלְג וּמְנוּפֶף בְּיָדוֹ הַגְּרוּמָה בְּשֶׁטֶר כָּחַל טוּרְכִיז שֶׁל חֲמֻשָּׁה שְׁטַרְלִינְג. בְּאִתִּי לְהַחְזִיר לָךְ אֶת הָעוֹדֵף הַנֶּה יְהוּדֵי קַח. אֲתָה בְּטַח מִתְפַּלֵּא מַה קוֹרָא פֹּה, הַתְּכּוּפֶף לְאָזְנוֹ שֶׁל רַבִּי בְּעָרִישׁ וְלַחֲשׂוֹ. אֲתָה מִתְפַּלֵּא אִיךְ אֲתָמוּל רְצִיתִי לְשִׁדוֹד אֶת כָּל בְּסָפָה, וּבְסוּף הַסְּתַפְקָתִי בְּעֶשֶׂר שְׁטַרְלִינְג, וְעוֹד שֶׁבִּאֲתִי עִכְשָׁו לְהַחְזִיר לָךְ אֶת הָעוֹדֵף, הַמְשִׁיף הַכּוּשִׁי בְּקוֹלוֹ הָעֵבֶה וְאָמַר:

אֲנִי כָּבֵד לֹא יָלַד, בֶּן עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנִים אָנִי, וְעַד אֲתָמוּל לֹא אָמַר לִי אָדָם מֵעוֹלָם שְׂאֲנִי טוֹב. לֹא שָׁמַעְתִּי בְּחַיִּים שְׁלִי שְׂאֲנִי עוֹשֶׂה רוּשָׁם שֶׁל אָדָם בְּעַל תְּכוּנוֹת טוֹבוֹת. אֲתָה הָיִיתָ הָרֵאשׁוֹן בְּעוֹלָם שְׂאֲמַרְתָּ לִי דְבָרִים אֵלֹהִים. הַמְלִים שְׁלָךְ נִשְׁמָעוּ בְּאָזְנֵי כְּמִנְגִּינַת פְּלָאִים קְסוּמָה. שָׁבוּ אֶת לְבִי, הַמְחַמָּאוֹת הָאֵלֹהִים הַטּוֹבוֹת הַרְגִּשְׁתִּי שֶׁהֵם מְרַפְּאוֹת אֶת הַפְּעָעִים שֶׁל הַנֶּפֶשׁ שְׁלִי, הֵם מְרַגְּעוֹת אֶת כָּל הַצֶּעֶר וְהַכָּאֵב שְׁחוּוִיתִי מִיְּלִדוֹתֵי וְהַחֲלָטֵתִי שֶׁלְאָדָם כְּמוֹךְ שֶׁהִשְׁמִיעַ לִי מְלִים כְּאֵלֹהִים לֹא מְגִיעַ לוֹ שְׂאֲגִזוֹל לוֹ אֶת הַכֶּסֶף שְׁלוֹ. קַח אֶת הַחֲמֻשָּׁה שְׁטַרְלִינְג הֵם הָעוֹדֵף, וְהָלֶךְ. נִפְעָם וְנִרְגָּשׁ עַד עוֹמֵק נִשְׁמָתוֹ נִכְנַס רַבִּי בְּעָרִישׁ לְתַפְלַת הַמְּנַחָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְחָשַׁב לְעֲצֵמוֹ רְאָה כְּמָה מִיָּלָה טוֹבָה יְכוּלָה לְעֲזוֹר.

רַבִּי בְּעָרִישׁ מִסְתַּפֵּל סְבִיבוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְרָאָה יָלַד כְּבֵן תִּשְׁעֵי יוֹשֵׁב מוֹל סֶפֶר מִשְׁנֵיּוֹת עֵב כְּרֶס וּמִשְׁנָנָם בְּעַל פֶּה בְּמִתִּיקוֹת כָּזוֹ. מִבֶּט גּוֹסֵף בְּפָנָי הַיָּלָד אִישׁוֹר לוֹ שְׂאֲכֵן זֶה שְׂרוּלִיק שֶׁל מִשְׁפַּחַת שְׁוֹרֶץ. וְהַחֲלִיט בְּלָבוֹ אַחַר תְּפִילַת עֲרֵבִית כְּשֶׁאֲחֹזֵר הַבֵּיתָה אֶסַע דְּרָךְ בֵּיתוֹ שֶׁל שְׂרוּלִיק וְאֲחֻמִּיא לְהוֹרִיו עַל לְמוּדוֹ הִיָּפָה. וְאֲכֵן אַחַר תְּפִילַת עֲרֵבִית כְּשֶׁבֵלָם הַתְּפִיזוֹ אִישׁ לְבֵיתוֹ וְרַבִּי בְּעָרִישׁ סוּף סוּף נִכְנַס לְמִכּוּנֵיתוֹ נִסַּע עִם רַכְבּוֹ לְבֵיתוֹ שֶׁל שְׂרוּלִיק שֶׁם חָנָה וְעָלָה לְבֵית מִשְׁפַּחַת שְׁוֹרֶץ, וְנִקַּשׁ בְּדָלַת.

שְׂרוּלִיק כְּבֵר הַסְּפִיק לְהַגִּיעַ לְבֵיתוֹ וּפְתַח אֶת הַדָּלַת וּבִפְתַח נִרְאָה רַבִּי בְּעָרִישׁ שֶׁהִכְרִיז בְּקוֹל וְאָמַר: עָרֵב טוֹב לָכֶם מִשְׁפַּחַת שְׁוֹרֶץ. מִהֶפְסַח נִרְאוּ אֲבָא וְאֲמָא וְכָל הַמִּשְׁפָּחָה עוֹמְדִים הַמוֹמִים וְצוֹפִים לְכִיוּוְנוֹ. אֲנִי מְגִיעַ עִכְשָׁיו מִבֵּית הַמְּדַרְשׁ שֶׁם רָאִיתִי אֶת שְׂרוּלִיק שֶׁלָּכֶם לוֹמֵד בְּהַתְּמָדָה מִשְׁנֵיּוֹת, כָּל כֶּף הַתְּפַעְלָתִי מִלְמוּדוֹ בְּאִיזוֹ מִתִּיקוֹת, בְּאִיזוֹ טַהֲרָה, אִיזוֹ אֲהַבַת הַתּוֹרָה יִקְרָה מְעִינֵיו, יְהִי רְצוֹן שְׁיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִמֶּנּוּ וְדַאי יִצְמַח לְגֵאוֹן וּלְתַפְאָרַת.

פניני הפרשה

האברהם שהופיע למחרת בשערי העסק לא בקש להזמין פלייארים ופרסומים ובקש רק לראות את בעל הבית. היה זה הרב שורץ, כשראה את רבי בעריש אמר; אין לכם משג מה שעשיתם במלים היפות שלכם. בעודו לוחץ בחמימות את ידו.

והמשיך שרוליק שלנו עובר בתקופה האחרונה משבר רגשי קשה מאד. קשה לו בלמודים, קשה לו בחברה, הוא הולך בחסר שקט לחידר ולפעמים נשאר בבית, עצוב חסר מצב רוח ומתקוטט עם אחיו.

אבל המלים הטבות שאמרתם לו באזני כל הילדים היו כמו טל תחיה על לבו הפצוע של שרוליק שלנו. כל מילה היתה יהלום. שרוליק הלך לישון מקור הערצה מפל אחיו ואחיותיו כשאור הבקר האיר קם בזריזות והלך לחידר בשמחה – בקצור הוא נהיה בריאה חדשה ועל פה אני מודה לה מאד. זכרו ילדים; מלים טובות בונות ועשות.

מקורות: עלון משמרת השלום מס' 103

בברכת שבת שלום

הרב דוד ויג

שאלות לחזרה ל"ו ע"א

הנושא – שומר שמסר לשומר

1. מה הדין בשומר בשומר שמסר לשומר? לרב? ולר' יוחנן?
2. למ"ד חייב מדוע? לאגב? ולרבא?
3. למ"ד פטור על מה הוא פטור?
4. למ"ד חייב על מה הוא חייב?
5. איך מדייקים מהסיפור של הסבתא שרב סובר פטור?
6. איך דיוק זה נדחה?

המקרה של הנהו גינאי

7. אצל מי היו הגננים מפקידים כל יום את המעדרים שלהם?
8. אצל מי הפקידו הגננים את המעדרים ביום המעשה?
9. לאן הלך השומר שאצלו היו המעדרים?
10. אצל מי הוא הפקיד את המעדרים?
11. מה קרה למעדרים כשהלך השומר?
12. מה פסק רב במקרה זה?
13. ביד מי מותר לשומר להפקיד את הפיקדון?
14. מה נפסקה ההלכה בדין שומר שמסר לשומר?
15. מה הקשה רבי אבא בר ממל לרב אמי?
16. על מה שואל רמי בר חמא ומה שאלתו?
17. מה מתרץ רבא?